

สาระสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง

การเงินและการสนับสนุนพรรคการเมือง

(ข้อมูลจากเว็บไซต์ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดชัยภูมิ)

๑. การเงินของพรรคการเมือง

คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารการเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ที่คำนวณเป็นเงินได้ทั้งของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมืองและให้จัดทำบัญชี พร้อมรับรองความถูกต้อง ดังนี้

๑. บัญชีรายวันแสดงรายได้หรือหรือรายรับ และแสดงค่าใช้จ่ายหรือรายจ่าย ต้องลงรายการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วันนับแต่รายการนั้นเกิดขึ้น

๒. บัญชีแสดงรายรับจากการบริจาคและต้องลงรายการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วันนับแต่รายการนั้นเกิดขึ้นต้องระบุรายละเอียดดังนี้

๒.๑ ชื่อ ที่อยู่ จำนวนเงิน และรายการทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ที่คำนวณเป็นเงินได้ของผู้บริจาค

๒.๒ วัน เดือน ปี ที่รับบริจาค

๒.๓ สำเนาหลักฐานการรับบริจาค

๓. บัญชีแยกประเภท ต้องลงรายการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วันนับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่เกิดรายการนั้น

๔. บัญชีแสดงสินทรัพย์และหนี้สิน ต้องลงรายการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วันนับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่เกิดรายการนั้น

พรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมืองต้องปิดบัญชีภายในวันสิ้นปีปฏิทิน การปิดบัญชีให้จัดทำงบการเงินซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย งบดุล งบรายได้ และค่าใช้จ่าย โดยงบการเงินดังกล่าวต้องมีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบและรับรองการสอบบัญชี

หัวหน้าพรรคการเมืองต้องเสนองบการเงินที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบและรับรองแล้ว ต่อที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติภายในเดือนเมษายนของทุกปี โดยแจ้งให้สมาชิกทราบล่วงหน้า และปิดประกาศไว้ ณ ที่ตั้งสำนักงานของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมืองไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน สำหรับรายได้ และทรัพย์สินที่พรรคการเมืองได้รับตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีตามประมวลรัษฎากร

หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ พร้อมสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความจริงว่ามีทรัพย์สินและหนี้สินในวันเข้ารับตำแหน่ง รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีที่ผ่านมายื่นต่อนายทะเบียนภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่เข้ารับตำแหน่ง

สำหรับค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมือง มีดังนี้

๑. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อ ให้จัดสรรเป็นจำนวนรวมโดยพิจารณาตามจำนวนผู้สมัครที่พรรคเสนอไว้ในบัญชีรายชื่อที่ยื่นต่อ กกต.

๒. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ส.ส. แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้จัดสรรให้แก่ผู้สมัครรายบุคคล

ห้ามมิให้คณะกรรมการบริหารพรรคจัดสรรเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งเกินกว่าจำนวนเงินที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส. และการได้มาซึ่ง ส.ว.

๒. รายได้ของพรรคการเมือง

พรรคการเมือง อาจมีรายได้ดังต่อไปนี้

๑. เงินค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมือง

๒. เงินที่ได้จากการจำหน่ายสินค้าหรือบริการของพรรคการเมือง

๓. เงิน ทรัพย์สิน และประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมกองทุนของพรรคการเมือง

๔. เงิน ทรัพย์สิน และประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ที่ได้จากการบริจาคแก่พรรคการเมือง

๕. เงินอุดหนุนจากกองทุน

๖. ดอกผลของเงินและรายได้จากทรัพย์สินของพรรคการเมือง

๗. รายได้อื่น

ทั้งนี้ การหารายได้ตามข้อ ๒ และข้อ ๗ ให้เป็นไปตามที่นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของ กกต. ประกาศกำหนด และเมื่อพรรคการเมืองได้ดำเนินกิจกรรมหาทุนในแต่ละครั้งเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้รายงานรายได้ที่ทำได้และกิจกรรมที่จัดขึ้นต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่จัดกิจกรรมดังกล่าว โดยให้ระบุชื่อบุคคลผู้สนับสนุนทางการเงินเป็นจำนวนตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป แก่กิจกรรมของทุนนั้นด้วย

๓. การบริจาคแก่พรรคการเมือง

การบริจาคแก่พรรคการเมืองตั้งแต่ ๑,๐๐๐ บาทขึ้นไป ให้กระทำโดยเปิดเผยชื่อผู้บริจาคและสามารถตรวจสอบได้ และห้ามมิให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมืองหรือสมาชิกผู้ใด รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ที่เป็นการบริจาคโดยไม่ ปรากฏชื่อผู้บริจาคหรือที่บริจาคให้ตนเป็นการส่วนตัว

การบริจาคแก่พรรคการเมืองตั้งแต่ ๕,๐๐๐ บาทขึ้นไป ต้องเปิดเผยชื่อผู้บริจาคแก่สาธารณชน

การบริจาคแก่พรรคการเมืองตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป ต้องบริจาคโดยวิธีการส่งจ่ายเป็นตั๋วแลกเงินหรือเช็คขีดคร่อม

การบริจาคโดยแสดงเจตนาในแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปีให้กระทำ ได้โดยผู้เสียภาษีแต่ละคนอาจระบุชื่อพรรคการเมืองที่ประสงค์จะบริจาคภาษีให้ได้ ๑ พรรคการเมือง ปีละ ๑๐๐ บาท และมีให้นำไปหักเป็นค่าลดหย่อน

ห้ามมิให้บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลบริจาคให้แก่พรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งเกินกว่า ๑๐ ล้านบาทต่อปี

ผู้บริจาคเงินแก่พรรคการเมืองมีสิทธินำจำนวนเงินที่บริจาคไปหักเป็นค่าลดหย่อนตามที่กำหนด ในประมวลรัษฎากรได้ กรณีบุคคลธรรมดาไม่เกินปีละ ๕,๐๐๐ บาท กรณีนิติบุคคลไม่เกินปีละ ๒๐,๐๐๐ บาท

๔. การสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐ

ให้มีกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายในการสนับสนุนพรรคการเมืองและดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวกับการพัฒนาพรรคการเมืองตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมือง ควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินทุนหมุนเวียนและพัฒนาพรรคการเมือง

การจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองให้จัดสรรเป็นรายปีให้แก่พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. เป็นการเลือกตั้งทั่วไปครั้งล่าสุด โดยได้รับคะแนนเสียงแบบบัญชีรายชื่อไม่น้อยกว่าร้อยละ ๐.๕ ของคะแนนเสียงที่พรรคการเมืองทุกพรรคได้รับในการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อรวมกัน หรือได้รับคะแนนเสียงจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งไม่น้อยกว่าร้อยละ ๐.๕ ของคะแนนเสียงที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกคนได้รับในการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งรวมกันทั่วประเทศ

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดสรรเงินตามจำนวนคะแนนเสียงจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อร้อยละ ๔๐ ของจำนวนเงินทั้งหมด คะแนนเสียงจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งร้อยละ ๔๐ ของจำนวนเงินทั้งหมด สาขาพรรคการเมืองซึ่งมีลักษณะตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดร้อยละ ๑๐ ของจำนวนเงินทั้งหมด และจำนวนสมาชิกซึ่งชำระค่าบำรุงสมาชิกรายปีร้อยละ ๑๐ ของจำนวนเงินทั้งหมด ทั้งนี้ จะจัดสรรให้พรรคใดพรรคหนึ่งเกินกว่ากึ่งหนึ่งของวงเงินทั้งหมดในปีนั้นมีได้

ในกรณีที่เงินพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นใหม่ การจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองจะกระทำต่อเมื่อพรรคการเมืองนั้นได้ดำเนินการรับสมัครสมาชิกไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ คน และมีสาขาพรรคอย่างน้อยภาคละ ๑ สาขา ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง และได้ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ให้ลดหรือเลิกการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองตามสัดส่วนและเงื่อนไขดังต่อไปนี้

๑. สมาชิกของพรรคการเมืองไม่ได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. ในการเลือกตั้งทั่วไป ๒ ครั้งติดต่อกัน ให้ลดเงินสนับสนุนพรรคการเมืองลงกึ่งหนึ่ง

๒. สมาชิกของพรรคการเมืองไม่ได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. ในการเลือกตั้งทั่วไป ๓ ครั้งติดต่อกัน ให้ลดเงินสนับสนุนพรรคการเมืองลงสามในสี่

๓. สมาชิกของพรรคการเมืองไม่ได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. ในการเลือกตั้งทั่วไป ๔ ครั้งติดต่อกัน ให้เลิกให้เงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองนั้น

ทั้งนี้ คำว่า “ไม่ได้รับเลือกตั้ง” ให้ความหมายรวมถึงกรณีที่พรรคการเมืองไม่ได้ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็น ส.ส. ด้วย

ให้นายทะเบียนจัดสรรเวลาออกอากาศให้แก่พรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับการเลือกตั้ง เป็น ส.ส. ทุกพรรคเพื่อให้แสดงผลงานของพรรคการเมืองปีหนึ่งไม่น้อยกว่าสองครั้ง โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใด ๆ โดยให้สถานีวิทยุกระจายเสียงและสถานีวิทยุโทรทัศน์ของรัฐจัดสรรเวลาออกอากาศตามที่นายทะเบียนกำหนด

คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจกำหนดให้พรรคการเมืองได้รับการสนับสนุนในเรื่องต่อไปนี้

๑. ค่าไปรษณียากร

๒. ค่าโทรศัพท์หรือค่าโทรคมนาคมอื่น

